

Ajuntament
de Mataró

Pacte de l'Ajuntament de Mataró amb el Tercer Sector

ÍNDEX

1.- PRÒLEG	3
2.- PRESENTACIÓ.....	5
3.- MARC NORMATIU I COMPETÈNCIAL	7
4.- CONTEXT SOCIOECONÒMIC ACTUAL	12
5.- OBJECTIUS I MESURES	17
6.- COMISSIÓ DE SEGUIMENT	21
7.- ANNEX.....	21

1.- PRÒLEG

En els darrers vuits anys la nostra societat ha patit una greu crisi econòmica, que malgrat ha anat minvant, encara la situació socioeconòmica de moltes famílies, lluny de millorar, s'ha cronificat de manera que es veuen atrapats en greus situacions de vulnerabilitat i/o exclusió social.

Les administracions no podem romandre aliens a aquesta nova situació, motiu pel qual el govern d'aquesta ciutat s'ha vist en la necessitat compartida per tots els grups municipals, de haver de prendre mesures urgents, plans estratègics i/o de xoc, en un intent de pal·liar la difícil situació.

Les dades revelen que no hem estat capaços en plena bonança econòmica de corregir els problemes estructurals de l'exclusió, ni de fer una correcta distribució social de la riquesa, per això ara estem més que obligats, a ser molt curosos i eficients en la gestió dels recursos i en la promoció de la igualtat.

Tal com asseverava Amartya Sen, *la pobresa¹ no resideix únicament en la redistribució de la riquesa, sinó en la possibilitat de viure en igualtat i afegiria que és aquesta desigualtat la que produeix exclusió, manca de formació i per endu provoca pobresa*. Creiem fermament, que en tractar les desigualtat, la pobresa, l'exclusió social, com a problemes globals, no ens podem conformar només en minimitzar-los, sinó que cal d'abolir-los, perquè només així els eradicarem.

No hi ha cap dubte que som els Poders Públics els que hem de garantir de manera efectiva els drets fonamentals a totes les persones i aquest inclouen viure dignament, podent comptar amb els ingressos i serveis suficients per satisfer les necessitats bàsiques, disposar d'una protecció que permeti tenir una expectativa de vida i prendre decisions de manera lliure i autònoma.

És per això que cal fer una ferma aposta per un desenvolupament econòmic al servei del benestar de les persones, que permeti un creixement just i sostenible i que posi la prioritat no només en el nivell de renda, sinó també en la correcta distribució d'aquesta.

En aquest camí, el Tercer sector d'acció social està sent vital en la contenció dels factors negatius de la crisi, atès que han tingut molt present que per pal·liar-la, hem de poder cooperar en la resposta a les necessitats (accions públics –privades) des d'una perspectiva proactiva, amb capacitat crítica, de denúncia, fent propostes alternatives des del coneixement².

---

¹ María Edo; Amartya Sen " *El Desarrollo Como Libertad-La viabilidad de una alternativa a las estrategias de promoción del desarrollo. Departamento de Ciencia Política y Gobierno Licenciatura en Estudios Internacionales- 2002*"UTC;" Sen, Amartya. *Sobre ética y economía*. Madrid, Alianza Universidad, 1989."

² El Tercer Sector de Acció Social -2015- Impacto de la Crisis:
http://www.plataformaong.org/ciudadaniaactiva/tercersector/estudio_completo_el_TSAS_en_2015_impacto_de_la_crisis.pdf.

Es evident l'importància de les organitzacions del Tercer Sector (TS), en la denuncia i lluita per pal·liar les necessitats i problemes socials i més encara, davant l' impotència i/o inoperància de les institucions per mantenir per si soles l'Estat del Benestar.

D'aquesta manera hem entès que només junts, podrem aconseguir accelerar el desenvolupament i que aquest s'ha de fer amb iniciatives mixtes públics privades, que engresquin els joves i als grans, en processos eficients d'inclusió i hem de continuar cooperant en la recerca de mecanismes de construcció de teixits d'inclusió i reconeixement amb uns objectius comuns, perquè només així serem capaços d'impulsar el canvi social que necessiten les persones més vulnerables de la nostra societat.

Com s'estipula al III Pla de Suport al Tercer Sector Social , l' idea és arribar a compartir de manera eficient , el disseny i l'estratègia d'un país millor, unint esforços personals i materials per ajudar als que més ho necessiten, en definitiva cooperar en el disseny i la implementació de polítiques socials.

I és en aquesta línia, que ha estat possible a la nostre ciutat l'elaboració d' un Pacte de l' Ajuntament amb el Tercer sector d'acció social. Un pacte que posa de manifest la trajectòria i bon estat del salut del nostre teixit associatiu, tot i la pressió a la que ha estat sotmès participant en diferents Plans Estratègics, Plans de Xoc i Pactes que des de la ciutat s'estan elaborant. Tot això en un intent de dur a Mataró cap a la capitalitat, no només en l'àmbit econòmic sinó també en el social i convivencial, fent de Mataró una ciutat del segle 22 en drets, en cohesió, en justícia social, en sostenibilitat, economia i innovació, perquè només generant cohesió i sinergies, per establir eines eficients com aquest Pacte ho podrem aconseguir.

És per tot l' adduït, que el Pacte no serà un document rígid, sinó que tindrà una naturalesa mal·leable³ , en el sentit físic i per tant amb capacitat d'adaptabilitat i modificació als nous reptes socials i econòmics que es vagin plantejant, doncs serà la cooperació organitzada l'objectiu comú.

El pacte que es presentarà a continuació és el fruit del treball dels membres escollits pel Consell de Benestar social que han esmerçat generosament, temps laboral i familiar, per dedicar-lo a treballar en comú amb els tècnics i polítics municipals, fent un valuós treball, perquè més enllà del propi contingut i objectius, han demostrat la implicació, la proactivitat i la consciència clara de les reals necessitat de les entitats e institucions que integren aquesta ciutat, perquè són ells les que han contribuït a la correcta elaboració d'aquest Pacte.

És per això que des de la institució a la qual represento , vull agrair a totes les persones que han participat la seva aportació d'idees en l'organització i l'acció del sector social

Isabel Martínez Cid

Regidora Delegada de Benestar social, Convivència i Polítiques d' Habitatge

---

³ “La mal·leabilitat és la propietat d'un material dur d'adquirir una deformació mitjançant descompressió sense trencar-se” <https://es.wikipedia.org/wiki/Maleabilidad>.

2.- PRESENTACIÓ

El present document recull el compromís de col·laboració i suport mutu entre el Govern de l'Ajuntament de Mataró i les organitzacions representatives del Tercer Sector Social de Mataró per tal de promoure i enfortir les actuacions que es duen a terme a Mataró en l'àmbit de l'atenció a les persones i de les polítiques socials

A Mataró existeix un nombre important d'entitats del tercer sector que conformen una xarxa potent i diversificada a l' hora d'impulsar les polítiques socials en el territori, mitjançant projectes socials consolidats i amb capacitat d' innovació.

La trajectòria de moltes d'aquestes entitats a la nostra ciutat fa que, el Tercer Sector Social, compti avui amb un nivell associatiu i organitzatiu molt important i necessari a l'hora d'atendre col·lectius vulnerables. La seva presència és un factor fonamental per a les polítiques de cohesió social del conjunt de l'administració pública de la ciutat.

Així mateix l'Ajuntament de Mataró desenvolupa polítiques destinades a la cohesió social, la igualtat d'oportunitats i la cooperació amb entitats de la ciutat treballen pels mateixos objectius. Ara es considera un moment d'enfortir aquesta cooperació amb un nou model treballant conjuntament Ajuntament i entitats sota els principis de l'acció en xarxa.

Al maig de 2015, una representació de les entitats del Tercer sector van presentar un manifest de forma conjunta als partits polítics que participaven en les eleccions municipals de Mataró, on es feia palesa la necessitat d'articular un acord amb l'administració local per desenvolupar noves polítiques socials i donar una resposta més adequada a les necessitats socials dels ciutadans i ciutadanes, millorant així el seu benestar.

A continuació presentem el text íntegre del manifest esmentat:

MANIFEST: LES POLÍTIQUES SOCIALS A MATARÓ.

Propostes de les institucions d'iniciativa social no lucratives de Mataró als partits polítics per a les eleccions municipals del 24 de maig del 2015.

Càritas Interparroquial de Mataró, el Centre de Formació i Prevenció, la Fundació el Maresme, Salesians Sant Jordi i Agim Mataró i Maresme redacten de manera conjunta aquest manifest. Està adreçat als partits polítics de Mataró que participaran a les properes eleccions municipals, per tal de fer-los arribar les propostes que consideren necessàries per a la millora de les polítiques socials a la nostra ciutat.

En el context de la crisi social i econòmica que ha afectat el nostre país durant els últims anys, s'han produït desequilibris molt significatius en les taxes d'atur, pobresa i en l'accés a l'habitatge i als serveis bàsics. Els ajuntaments, com a entitats administratives i polítiques més locals i properes a les persones, també han constatat aquests canvis. Han vist com els seus pressupostos es veien reduïts per la recessió econòmica i han estat testimonis de com s'agreuaven els problemes entre els ciutadans.

Però en vistes a les properes eleccions municipals del 24 de maig de 2015, aquestes institucions d'iniciativa social no lucratives de Mataró s'han plantejat la propera legislatura com una oportunitat per a millorar les polítiques socials del municipi. L'objectiu és que els agents de l'economia social de la nostra ciutat puguin seguir millorant el seu servei públic i aportar l'experiència de la seva activitat diària.

Les entitats signants d'aquest manifest consideren que les polítiques socials que s'han aplicat històricament a Mataró no han assolit els objectius necessaris per al seu ple desenvolupament. Per aquesta raó, Ajuntament, institucions socials i ciutadania han de pactar nous avenços que vagin dirigits a la millora del benestar de tots i totes.

En aquest àmbit, l'administració local ha de fer un esforç per poder crear nous programes, cedir més equipaments, potenciar totes les activitats que tenen una funció social i en definitiva, garantir que es podrà lluitar amb més impuls contra les situacions de pobresa i exclusió i assegurar l'accés als serveis socials per part de totes les persones que ho necessitin.

Des de Mataró, la nostra ciutat, ens hem de comprometre a vetllar per la prevenció de situacions de risc en la infància i l'adolescència, a fomentar la inserció de les persones en situació d'atur, a treballar en l'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda, a garantir l'atenció a la gent gran i a les persones amb problemes de salut mental i en definitiva, a millorar la integració social de tots els mataronins i mataronines.

I ara és el moment idoni de que tots i totes afrontem aquest repte, establim prioritats i elaborem propostes que vagin encaminades en aquesta direcció.

Constituït el Govern Municipal, aquestes propostes van ser considerades com una oportunitat per millorar la col·laboració ja existent amb les entitats socials del territori, en l'atenció a les necessitats dels col·lectius més vulnerables i establir aliances estratègiques per aportar el capital social imprescindible, per desenvolupar les polítiques socials en el territori des d'una perspectiva global.

A tal efecte, es va propiciar un procés participatiu per implicar a les entitats socials a col·laborar en el disseny, planificació i implementació de les polítiques socials de la ciutat, essent el Consell de Benestar l'òrgan de participació escollit per abordar el repte d'elaborar un Pacte entre l'Ajuntament de Mataró i les Entitats del Tercer sector.

Els acords i compromisos recollits en aquest document reafirmen la voluntat d'arribar a solucions i demostren que és possible trobar una nova manera de relació entre l'Administració i les entitats socials, per tal de mantenir el nostre model de benestar social, la protecció social i els drets socials de les persones més vulnerables de la nostra societat.

3.- MARC NORMATIU I COMPETÈNCIAL

3.1.- Nivell Europeu:

La Comissió Europea elaborà el **Llibre Blanc per la Governança Europea de 25 de juliol de 2001**⁴, on es feia esment que per la correcta Governança Europea, era necessari acostar les institucions als ciutadans.⁵

La Comunicació de la Comissió Europea, de 12 de desembre de 2003⁶, relativa a *l'informe conjunt sobre la inclusió social* determina les grans tendències i els principals desafiaments relacionats amb les polítiques de lluita contra la pobresa i l'exclusió social en la Unió Europea.

Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell de 26 de febrer de 2014 sobre *contractació pública* i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE; en aquesta directiva al seu considerant 3, es fa un reconeixement explícit a la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat(art 4.3) i el seu Protocol Facultatiu van ser aprovats el 13 de desembre de 2006 a la Seu de les Nacions Unides a Nova York.⁷

3.2.- Nivell Estatal:

L'onze d'octubre del 2015 , va entrar en vigor la **Llei 43/2015, de 9 d'octubre, del Tercer Sector d'Acció Social**. És objecte d'aquesta llei regular les entitats del Tercer Sector , reforçar la seva capacitat com interlocutores davant l'Administració General de l' Estat en relació a les polítiques públiques socials i definir les mesures de foment que el poder públics podran adoptar en benefici seu.

---

⁴ **COM (2001) 428** final - Diari Oficial C 287 de 12.10.2001.

⁵ Sobre la Base de cinc principis acumulatius: obertura; participació; responsabilitat; Eficàcia i coherència.

⁶**2003-2005) COM (2003) 773** Que dona importància a sis prioritats polítiques;Invertir en mesures que afavoreixin un mercat d'ocupació activa (...) per als "(...) ciutadans que s'enfronten a les majors dificultats d'accés a l'ocupació;(...)s sistemes de protecció social són adequats i accessibles (...);Promoure l'accés a un habitatge i una assistència sanitària de qualitat, així com a l'educació i a la formació durant tota la vida, per a les persones que viuen amb un alt risc d'exclusió social;(...) lluitar contra l'abandó prematur de l'escolaritat i motivar una transició senzilla entre l'escola i el treball;(...) l'eradicació de la pobresa infantil;Elaborar una política dinàmica de reducció de la pobresa i de l'exclusió social dels immigrants i de les minories ètniques."

⁷**Directiva europea de Contractació Pública** (2014/24/UE) que entre d'altres qüestions estableix en el seu considerant 114 que "Els Estats membres i els poders públics segueixen tenint llibertat per prestar per si mateixos aquests serveis o organitzar els serveis socials de manera que no sigui necessari celebrar contractes públics, (...)" Igualment la Directiva inclou disposicions clau per a les persones amb discapacitat:1. Contractes reservats Reconeixent que l'ocupació i l'ocupació contribueixen a la inclusió en la societat i són elements clau per garantir la igualtat d'oportunitats per a tots, així els Estats membre podran reservar el dret a participar en els procediments de contractació a tallers protegits i operadors econòmics que el seu objectiu principal sigui la integració social i professional de persones amb discapacitat o desfavorides, o bé preveure l'execució dels contractes en el context de programes d'ocupació protegida, a condició que almenys el 30% dels empleats siguin treballadors amb discapacitat o desfavorits.

La Llei posa en valor el paper de les entitats del Tercer Sector d'Acció Social, davant la lluita contra les desigualtats socials, reconeixent la seva complementarietat amb la gestió institucional pública per evitar que determinats grups socials siguin exclosos dels nivells elementals de benestar.

Tanmateix remarca el compromís amb els drets humans que tenen les activitats desenvolupades pel Tercer Sector d'Acció Social, les seves organitzacions i les persones que el componen, així com els valors de solidaritat, igualtat d'oportunitats, inclusió i participació que les sustenten. Valors que ens duen a un desenvolupament social equilibrat, a la cohesió social i a un model d'organització en el qual l'activitat econòmica està al servei de la ciutadania.

També reconeix la posició privilegiada del Tercer Sector d'Acció Social en el coneixement dels problemes socials i de les mesures per donar-hi resposta amb la coresponsabilitat de la ciutadania i la seva capacitat integradora, de conscienciació i cohesió social. Es per això que es valora fonamental el seu paper en el disseny i en l'execució de les polítiques contra la pobresa i l'exclusió social.

Tan mateix la llei també estableix els principis rectors de les entitats que integren el Tercer sector d'Acció social.

3.3.- Nivell Autonòmic:

En la intel·lecció entre l'Administració autonòmica i el Tercer sector d'acció social disposem dels següents antecedents normatius:

Al 2003 s'elabora el **Llibre Blanc del tercer sector civicosocial a Catalunya**, creant-se també la Taula del Tercer Sector Social que actualment integra a 35 federacions i grans organitzacions del tercer sector social de Catalunya, les quals representen i aglutinen en conjunt més de 3.000 entitats socials no lucratives

Al 2008 es va fer el primer **Pla de suport al Tercer Sector Social**, que seria seguit per el Segon pla de suport (2012 -2015). Arrel d'aquest últim es van establir Cimeres anuals entre el president de la Generalitat i els presidents de les federacions d'entitats de la Taula, facilitant així una comunicació bidireccional al més alt nivell.

El conseqüent de totes aquestes reunions han estat la recent elaboració del III Pla de suport al Tercer Sector Social promulgat el 25 Juliol de 2016.

El Pla estableix, "(...) el compromís d'ambdues parts de treballar en l'impuls conjunt de la millora global del sistema de benestar i de protecció social de Catalunya, amb especial atenció a:

- Assolir un *sistema d'atenció integrada social i sanitària d'acord amb el Pla interdepartamental d'atenció i interacció social i sanitària i avançar cap a un model d'atenció social de base més comunitària, d'acord amb l'estratègia Europa 2020.*

- *Desenvolupar i aplicar la nova modalitat de concerts socials i concerts ocupacionals.*

Tanmateix també mereix especial rellevància la **Llei 45/2015 de 14 d'octubre del voluntariat**, atès l'important nombre de persones voluntàries que participen de les accions desenvolupades per les entitats del Tercer Sector d'Acció social.

Aquesta norma segons els seu article 1 pretén :

” a) Promoure i facilitar la participació solidària de la ciutadania en actuacions de voluntariat realitzades a través d'entitats de voluntariat, dins i fora del territori de l'Estat i d'acord amb els valors i principis del voluntariat.

b) Fixar els requisits que han de reunir els voluntaris i el règim jurídic de les seves relacions amb les entitats de voluntariat i amb les persones destinatàries de les actuacions de voluntariat.

c) Descriure la cooperació que, en l'àmbit de les seves respectives competències, poden dur a terme

les Administracions públiques, dins del marc de la Constitució i dels Estatuts d'Autonomia en matèria de voluntariat.

d) Determinar les funcions de l'Administració General de l'Estat en l'àmbit de les seves competències en matèria de voluntariat(...)”

Així mateix fa una aposta decidida per un voluntariat obert, participatiu i intergeneracional. Fa un reconeixement de noves modalitats de voluntariat tan presencial com no presencial, amb utilització de les TIC, i amb un caràcter obert en relació al tipus d'intervenció i compromís a realitzar en les organitzacions. Tanmateix també regula els àmbits on es pot emmarcar l'acció del voluntariat i concreta aquells perfils socials que no són susceptibles de participar en projectes d'acció social. Defineix l'edat mínima per poder exercir de voluntari i introdueix la perspectiva de gènere en l'accés.

3.4.- Nivell Local:

Resulten d'interès:

- Pla de Promoció social de 2006-2010⁸
- Reglament Municipal de Prestacions Econòmiques d'urgència social⁹

---

⁸ <https://www.mataro.cat/portal/contingut/document/originals/PlaPromocioMataro.pdf>.

- Pla integral per a la infància i les famílies 2006-2010.¹⁰
- Pla d'Accessibilitat Universal de Mataró 2009¹¹

3.5.- Principis i fonaments rectors

Finalment podem concloure que de la normativa abans expressada els principis i fonaments rectors en l'àmbit del Tercer sector d'acció social serien:

3.5.1.- Principis rectors

L'acció social a de basar-se principalment en:

- La inclusió i la cohesió social com a objectius nuclears;
- La perspectiva de gènere com un enfocament important;
- La participació social com a estratègia i objectiu, i fomentar la cohesió social mitjançant la participació ciutadana i el voluntariat com un dels seus models;
- Dur a terme objectius i activitats d'interès general : atenció a les persones amb necessitats d'atenció integral sociosanitària, amb necessitats educatives o d'inserció laboral i foment de la seguretat ciutadana i prevenció de la delinqüència.

Ha de suposar una cultura organitzativa basada en:

- La presa democràtica de decisions;
- La transparència: tant en el desenvolupament de l'objecte social com el funcionament, gestió; d'activitat i retiment de comptes;
- La responsabilitat social;

---

⁹ www.mataro.cat/portal/contingut/document/normativa/reglaments/docs/reglament_prestacions_socials.pdf.

¹⁰ www.mataro.cat/portal/contingut/document/originals/PLA_INFxNCIA_2006_2010.pdf.

¹¹

http://www.mataro.cat/portal/contingut/document/publicacions/altres/docs/Pla_dxAccessibilitat_Universal_de_Mataro.pdf

- La personalitat jurídica pròpia;
- La naturalesa jurídica privada;
- El seu caràcter no lucratiu i altruista;
- La autonomia en la gestió i presa de decisió respecte a la administració general de l'estat;

Una concepció de la producció econòmica i la generació d'ocupació basada en:

- Principis de justícia, equitat, igualtat i no discriminació amb les persones;
- Solidaritat i responsabilitat amb la societat;
- Sostenibilitat amb el medi ambient;

Aquest principis d'actuació s'hauran de disposar sobre uns *Fonaments basics* que com a principals serien :

3.5.2.- Fonaments del Treball cooperatiu:

- La defensa de drets , que s'haurà de fonamentar en que amb independència de l'activitat a desenvolupar, sota la defensa dels drets socials i la denúncia de la seva vulneració
- La Igualtat, Justícia Social i no discriminació , haurà de ser el fonament principal per la correcta execució dels projectes per tal d'aconseguir una societat més diversa i cohesionada en la que tothom tingui el seu espai, i es gaudeixi dels comuns amb respecte vers la diferencia¹².
- La Solidaritat i la justícia, com element de coresponsabilitat entre els col·lectius i persones més vulnerables, fomentant el respecte i la solidaritat entre totes les persones, i col·lectius, voluntariat .

---

¹² Necessitat del reconeixement, defensa i exercici dels drets, per la correcta transformació social, sobre la base d'igualtat d'oportunitats, accessibilitat universal, participació i inclusió social, així com necessita de detecció i avaluació de necessitats, denúncia, proposta d'alternatives i/o participació en els processos d'elaboració de normes.

- La Promoció de la participació dels ciutadans i ciutadanes, de les persones més vulnerables, i dels organismes on aquestes participen, amb la finalitat de promoure l'elaboració de polítiques i activitats sobre la base dels seus interessos i opinions i, per a això, dotant-los dels mitjans per aconseguir-ho.
- La Independència jeràrquica, funcional i institucional pel que fa als poders públics, econòmics i socials.
- La Transparència com a garantia d'accés a la informació rellevant del Tercer Sector d'Acció Social i les seves organitzacions, a les entitats sense ànim de lucre, a les administracions públiques i a la societat.
- La Rendició de Comptes, fent públics de manera accessible, el model de gestió, la labor exercida anualment per les entitats i, molt especialment, el seu balanç social com a organització.
- La Pluralitat com el reconeixement de la diversitat del Sector, que garanteix la seva representativitat a través de l'intercanvi mutu, la democràcia interna, la participació i el voluntariat.

4.- CONTEXT SOCIOECONÒMIC ACTUAL

Durant els darrers anys, hem culpats la crisi de l'increment de la pobresa i les desigualtats. Si bé, això és indiscutible, no podem oblidar que la situació de partida a Catalunya, abans de la crisi era ja preocupant. L'any 2009, el 18,4% de la població catalana es situava en risc de pobresa. Actualment, en un context de recuperació econòmica, tot i el creixement econòmic i la disminució de la taxa d'atur, el 19% de la població es troba en situació de pobresa, que representa 1.400.000€ catalans. El llindar d'ingressos anuals amb què una persona entra en risc de pobresa es va situar l'any 2015 en 9.667,3 euros nets anuals en les llars d'una persona (un 1% inferior que l'any anterior) i en 20.301,3 euros en les llars de dos adults amb dos infants.

Si analitzem amb més detall aquesta dada, veiem que els col·lectius més afectats són les dones, els joves de menys de 16 anys, les famílies en règim de lloguer, les famílies monoparentals i famílies amb fills, els aturats i les persones amb menor formació acadèmica

Les polítiques redistributives del nostre sistema de benestar, aconsegueixen disminuir aquesta circumstància de manera important en més d'un 50% però continuen essent insuficient i no aconsegueixen situar a una part dels ciutadans a la zona de cohesió, cronificant-se a la zona de vulnerabilitat.

Aquesta circumstància posa en situació d'estrès a les famílies, condicionen una major deteriorament del clima familiar i de conflictivitat a les relacions conjugals, amb disminució de l'afectivitat i de l'atenció a les necessitats cognitives dels fills, amb repercussió no només sobre la salut, sinó també sobre l'atenció i la conducta emocional dels menors. La vulnerabilitat

socioeconòmica, es relaciona amb l'amuntegament, i aquest amb repercussions sobre la salut física i la mental.

Pel que fa a Mataró, durant el 2015, de les 47.429 llars familiars registrades, un 18,84% (8.939) han estat ateses pel servei de Benestar social i d'aquestes el 62,2 % presenten situacions de risc de vulnerabilitat i exclusió social.

A la ciutat existeixen elements i/o factors que actualment no estan facilitant la inclusió social de moltes persones que com a conseqüència de la crisi econòmica s'han situat a la zona de vulnerabilitat o d'exclusió social i que destaquem a continuació:

4.1.-Mercat de Treball:

Existeixen dos qüestions estructurals que per si soles generen exclusió social: l'elevada taxa d'atur i la precarietat laboral del mercat de treball.

La taxa d'atur representa un 20,02% (febrer 2016) a la ciutat i afecta a 11.786 persones de les quals el 57% no tenen cap tipus de cobertura.. De les persones amb cobertura un 60% no supera els 426€ mensuals, la qual cosa dificulta greument la cobertura de les necessitats bàsiques.

La precarietat laboral, impedeix a les persones tot i treballar sortir de la situació de vulnerabilitat econòmica que està patint. Dels 32.582 contractes realitzats a l'últim any el 85% han tingut un caràcter temporal. El 37% han tingut una durada inferior a un mes i el 57% han tingut una durada inferior a 6 mesos, la qual cosa posa en evidència la fragilitat del mercat laboral.

Situació que s'agreuja en el cas de les persones amb diversitat funcional a l'hora d'abordar la seva inserció laboral tant en entorns protegits com en el mercat laboral ordinari.

4.2.- Fragilitat dels Vincles:

Els canvis a l'estructura tradicional familiar han fet emergir noves formes d'organització que han afectat al suport i els vincles que hom podria rebre de la família.

D' una banda identifiquem una major inestabilitat i fragilitat de les famílies com a conseqüència, entre d'altres factors, del augment de les separacions de parella donant lloc a nous models parentals: monoparentals, homoparentals, reconstituïdes, extenses, adoptives ...que requereixen suport per a la cobertura de les necessitats bàsiques, conciliació laboral, gestió de conflictes familiars, prevenció de situacions de violència de masclista...

Per altra banda la incorporació de la dona al mercat de treball ha provocat també canvis que afecten als suports familiars, especialment en l'atenció a les persones grans. Aquesta

situació pot provocar situacions de d'estrès en relació a la cura de les persones dependents que poden derivar en un risc de claudicació dels seus cuidadors.

Altrament l' increment de l'esperança de vida a la ciutat , actualment d'uns 83 anys aproximadament, dona lloc a que un nombre important de persones grans, especialment dones, visquin soles i requereixin suport tant de l'administració com del seu entorn més pròxim (veïns , comerços, entitats...) per romandre en el seu domicili. Fent prioritaris projectes preventius de detecció d' aquestes situacions.

Pel que fa a les persones immigrades, en un context de globalització, han perdut, directament, en molts casos, la xarxa familiar i les entitats de compatriotes són l' únic suport amb el que compten.

A Mataró, en l'actualitat, de les llars registrades un 21% són llars d' un sol membre i un 10,89% són famílies monoparentals.

4.3.- Vulnerabilitat Econòmica:

La crisi econòmica ha vist reduïda la capacitat econòmica de les famílies a mesura que els seus membres perdien la feina i passaven a ser perceptors de prestacions contributives per desocupació i més tard de subsidis, restant en una situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social.

En l'actualitat un 54% de les persones ateses per serveis socials presenten dificultats econòmiques per a la cobertura de les necessitats bàsiques.

Cal destacar el paper rellevant de jubilats i pensionistes en el sosteniment de moltes famílies, actualment sense ingressos o amb ingressos inferiors al SMI. Actualment 911 famílies són beneficiàries d'una Renda Mínima d' Inserció

4.4.- Situació de l'Habitatge:

En l'actualitat un 19,7% de les persones ateses per serveis socials (16.312) presenten necessitats en relació a l' habitatge.

D'aquestes 1089 persones han requerit atenció immediata d'allotjament. El 37% corresponen a deutes d' habitatge no judicialitzats, el 35% a procediments judicialitzats, el 16% viuen acollits a casa d'amics o familiars, el 7% viuen de relloguer compartint habitatge i el 5% s'allotgen al centre d'acollida municipal.

El serveis socials municipals al llarg del 2015 han intervingut en 85 desnonaments, han tramitat 51 prestacions de l'Agència Catalana de l'habitatge (per deutes de lloguer, per

accés a un habitatge i per quotes d'amortització) i han atorgat 125 prestacions econòmiques d'urgència social relacionades amb temes d'habitatge.

Tanmateix han realitzat 46 propostes d'adjudicació d'habitatge de lloguer social, dels quals 37 són de caràcter públic i 9 d'entitats bancàries.

4.5.- Pobresa infantil:

El malestar que pateixen les famílies a causa dels problemes econòmics i laborals, es transmet, en major o menor grau als fills, comportant problemàtiques que afecten directament als infants i adolescents desfavorint la seva igualtat d'oportunitats. Destaquem:

- Famílies que presenten dificultats econòmiques per garantir una alimentació adequada als seus fills. Davant d'aquesta situació l'Administració actua mitjançant prestacions econòmiques per a la cobertura de necessitats bàsiques, ajuts per a menjador escolar i suport a l'alimentació en períodes no lectius. Enguany reben aliments 7512 persones a la ciutat i s'han atorgat 1636 ajuts de menjador escolar.
- Infants que necessiten suport i acompanyament en el seu procés escolar i educatiu, però no compten amb les condicions bàsiques perquè això sigui possible (situacions d'amuntegament en els habitatges, pisos compartits, habitatges precaris, etc, que no garanteixen l'existència d'un espai físic on estudiar i fer els deures. Sovint els pares es trobem immersos en altres problemàtiques i/o no tenen recursos per fer front a les necessitats educatives dels menors.
- Famílies amb infants amb necessitats educatives especials que requereixen atenció especialitzada més enllà del que pot oferir la xarxa pública i que no disposen de recursos per accedir a serveis de la xarxa privada, derivant en situacions d'estrès i angoixa que aguditzen els símptomes de malestar emocional.
- Infants i adolescents que no poden accedir a activitats de temps lliure, bàsiques en el seu procés de desenvolupament integral i saludable, per manca de recursos econòmics de les famílies.

En el 2015, han estat atesos per serveis socials 2080 menors.

4.6.- Problemes relacionats amb la salut:

Es detecta un augment de persones amb problemes relacionats amb la salut mental, especialment degut a la pressió a la qual estan sotmeses per la dificultat de cobertura de les necessitats bàsiques i la manca d'expectatives laborals, generant situacions de frustració i en ocasions depressions.

En el cas dels malalts crònics i amb dependència cada vegada es més recurrent el nombre de persones que manifesten dificultats per fer front a la part de copagament de la medicació prescrita, la qual cosa els porta a realitzar el tractament terapèutic de manera inadequada.

Finalment pel que fa a les persones amb dependències, remarcar la necessitat d' impulsar la revisió de la prestació econòmica d'assistència personal en el marc de la LAPAD, avui en dia, encara de caràcter minoritària i molt reclamada pel col·lectiu de persones amb diversitat funcional per promoure la seva autonomia i apoderament.

Tots aquests factors són elements per una profunda preocupació i ens han d'esperonar encara més per a fer una abordatge integral i des del major abast possible i han de ser el motor per a la col·laboració més extensa entre l'administració i el conjunt d'Entitats del Tercer Sector de la ciutat

5.- OBJECTIUS I MESURES

5.1.- Participació en la presa de decisió política

OBJECTIU

Garantir la presència de les entitats del Tercer Sector d' Acció Social en els òrgans consultius i de decisió relacionats amb les polítiques de cohesió social de la ciutat, a fi de participar en el disseny i implementació de les citades polítiques a mig i llarg termini.

MESURES:

- Elaboració de programes que afavoreixin la integració i participació de tots els ciutadans vers una vida comunitària en totes les seves facetes.
- Disseny d'estratègies per garantir la cobertura de necessitats bàsiques i la igualtat d'oportunitats per promoure el desenvolupament personal i social de les persones.
- Elaboració d' estudis periòdics de pobresa, desigualtat i disfuncions en el mercat de treball amb la participació de les entitats del Tercer Sector d' Acció Social
- Garantia d'igualtat d'oportunitat pels infants i adolescents, mitjançant l'accés a l' educació, la cultura l'esport i el lleure.
- Impuls d' accions que permetin la interrelació dels agents socials.
- Redimensió de les actuacions previstes al Pla d'accessibilitat vigent, especialment pel que fa als espais públic urbans.

5.2.- Millora de la qualitat de vida de les persones vulnerables i/o en situació d'exclusió social.

OBJECTIU:

Dissenyar i dur a terme accions conjuntes entre l'administració local i les entitats del Tercer Sector d' Acció Social per a la millora de la qualitat de vida de les persones en situació de vulnerabilitat i/o exclusió social.

MESURES:

- Ampliació del parc d'habitatges de lloguer social destinat a persones en situació de vulnerabilitat i/o risc d'exclusió residencial, així com per a les persones amb necessitats especials d'atenció.
- Establiment de mecanismes de coordinació entre els serveis d' ocupació municipals i les entitats del Tercer Sector d' Acció Social per unificar línies d'intervenció des d' un enfocament integral i establir una comunicació continuada per incidir en la promoció i inserció de la població més vulnerable.
- Intermediació amb el teixit empresarial del territori per fomentar la contractació de persones en situació de vulnerabilitat i/o risc d'exclusió social.
- Identificació de mecanismes de col·laboració per facilitar l'accés als dispositius sanitaris i tractament posterior que se'n pugui derivar als col·lectius en situació de vulnerabilitat i/o risc d'exclusió social.

5.3.- Sensibilització vers l'altertat i garantia de la igualtat

OBJECTIU:

Sensibilitzar a la ciutadania en la lluita contra l'estigma i garantir la igualtat d'oportunitats de les persones amb diversitat funcional o amb problemes de salut mental.

MESURES:

- Disseny i implementació de campanyes informatives anuals amb l'objectiu de sensibilitzar la ciutadania en la lluita contra l'estigma.
- Disseny de càpsules informatives, adreçades a escoles i col·lectius professionals específics (social, sanitari , seguretat...), per tractar temes com la discriminació que pateixen determinats col·lectius, el valor de la diversitat... afavorint així la igualtat d'oportunitats.

- Sensibilització dels entorns empresarials en relació a la contractació dels col·lectius vulnerables i informació dels programes i mesures existents per afavorir la seva inserció laboral.
- Millora i impuls dels premis de Responsabilitat Social Corporativa, atorgats per l'Ajuntament de Mataró a les empreses amb bones pràctiques de la ciutat.
- Col·laboració i foment de la participació amb la Plataforma Obertament, pel que fa a les campanyes de sensibilització contra l'estigma.

5.4.- Cooperació entre l'administració i les entitats socials.

OBJECTIU:

Cercar models de col·laboració on conflueixin els interessos del Tercer Sector d'Acció Social i l'Ajuntament de Mataró per a la implementació d'accions destinades a reduir la desigualtat social al municipi.

MESURES:

- Elaboració de projectes socials conjunts entre Ajuntament de Mataró i Tercer Sector d'Acció Social amb possibilitats d'obtenir finançament supramunicipal.
- Incorporació en les bases de la convocatòria ordinària de subvenció municipals puntuació específica per a la inserció laboral de persones amb diversitat funcional o situacions de vulnerabilitat i/o exclusió social.
- Desenvolupament, preservació i enfortiment d'un model de treball protegit per a les persones amb diversitat funcional.
- Promoció de la incorporació de persones amb diversitat funcional en l'oferta pública local, plans ocupacionals i altres programes, per tal de garantir la igualtat d'oportunitats.
- Coordinació de les intervencions dels diferents serveis i entitats socials que treballen en l'àmbit de la infància i adolescència per tal d'evitar actuacions fragmentades en el territori.
- Introducció de clàusules socials en els plecs de contractacions de la gestió de serveis municipals.
- Introducció en els plecs de contractacions de la gestió de serveis municipals d'atenció a les persones criteris de puntuació on predomini el projecte tècnic a l'oferta econòmica.

- Introducció en els concursos públics de criteris de presència, cooperació i coordinació en projectes i/o serveis socials del territori per a les empreses i/o entitats socials que hi concorren.
- Publicació d' un informe de valoració anual sobre l' impacte de la incorporació de clàusules socials i altres mesures de foment de l' ocupació de les persones en situació de vulnerabilitat i/o risc d'exclusió social en el marc de la contractació pública municipal.

5.5.- Corresponsabilitat i finançament compartit

OBJECTIU:

Impulsar accions que permetin la sostenibilitat financera dels projectes socials desenvolupats per les entitats del Tercer Sector d' Acció Social en col·laboració amb l' Ajuntament de Mataró

MESURES:

- Assessorament i suport a les entitats del Tercer Sector d' Acció Social per a la presentació de projectes individuals o conjunts per accedir a fons públics (supramunicipals, autonòmics, estatals, europeus) o privats (entitats bancàries..).
- Establiment d' un sistema de coordinació, cooperació i col·laboració entre l' Ajuntament de Mataró i les entitats del Tercer Sector d' Acció Social que duguin a terme programes i serveis socials a la ciutat que permeti la seva estabilitat financera en un escenari plurianual (Contracte programa).
- Incorporació en els conveni / contractes programa entre l' Ajuntament de Mataró i les entitats del Tercer Sector d' Acció Social, línies de finançament d' accions en l' àmbit de la ocupació destinada a persones en situació de vulnerabilitat o d' exclusió social.

6.- COMISSIÓ DE SEGUIMENT

Amb l'objectiu de vetllar pel grau d'acompliment i avaluació dels objectius i mesures acordats en el present document es crearà una comissió de seguiment integrada per les entitats del Tercer Sector d' Acció social escollides pel Consell de Benestar per la redacció del document i 2 representants de l' Ajuntament de Mataró, així com el secretari/a del Consell de Benestar social.

La comissió és reunirà semestralment, sense inconvenient d' ampliar el nombre de reunions si es considera necessari per el correcte desenvolupament de les funcions assignades.

Seràn funcions de la Comissió de seguiment:

- Vetllar per la garantia de les condicions, mitjans i eines necessàries pel desenvolupament del Pacte
- Mesurar el grau d'acompliment dels objectius i mesures
- Proposar noves mesures per l'adaptació del Pacte a les necessitat emergents del context social existent..
- Informar anualment al Consell de Benestar social

7.- ANNEX

7.1.- Annex.1 Documents de Referència

- Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=boe-a-2013-12632.
- III. Pla De Suport Al Tercer Sector Social. (2016).http://acciosocial.org/wp-content/uploads/2016/07/III-Pla-de-suport-TTS_definitiu_maquetat.pdf.
- Decisió 779/2007/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de juny de 2007 , per la qual s'estableix, per al període 2007-2013, un programa específic

per prevenir i combatre la violència exercida sobre els nens, els joves i les dones i protegir a les víctimes i grups de risc (programa Daphne III) integrat al programa general Drets fonamentals i justícia.

- Reglament (UE) n ° 223/2014 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de març de 2014 , relatiu al Fons d'Ajuda Europea per a les persones més desfavorides.
- Reglament (UE) no 1381/2013 del parlament europeu i del consell de 17 de desembre de 2013, Pel qual s'estableix el programa «drets, igualtat i ciutadania» per al període de 2014 a 2020. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=celex%3A32013R1381>.
- Decisió n o 283/2010/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de març de 2010 , per la qual s'estableix un instrument europeu de microfinançament per a l'ocupació i la inclusió social.
- Reglament (UE) n ° 1296/2013 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de desembre de 2013 , relatiu a un Programa de la Unió Europea per a l'Ocupació i la Innovació Social («EaSI») i pel qual es modifica la Decisió n ° 283/2010/UE, per la qual s'estableix un instrument europeu de microfinançament per a l'ocupació i la inclusió social Text pertinent a l'efecte del EEE.
- Reglament (UE) n ° 1296/2013 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de desembre de 2013 , relatiu a un Programa de la Unió Europea per a l'Ocupació i la Innovació Social («EaSI») i pel qual es modifica la Decisió n ° 283/2010/UE, per la qual s'estableix un instrument europeu de microfinançament per a l'ocupació i la inclusió social Text pertinent a l'efecte del EEE.
- Decisió n o 283/2010/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de març de 2010 , per la qual s'estableix un instrument europeu de microfinançament per a l'ocupació i la inclusió social.